

Παραμύθια που Θεραπεύουν...

Αυτοβελτίωση
Υγιείς Σχέσεις
Ανατροφή Παιδιών

Παναγιώτα Δ. Κυπραίου

Παναγιώτα Δ. Κυπραίου

*Παραμύθια που
Θεραπεύουν...*

Παναγιώτα Δ. Κυπραίου - Παραμύθια που Θεραπεύουν
Επιμέλεια: Παναγιώτα Κυπραίου
©2014 Παναγιώτα Δ. Κυπραίου
1η ηλεκτρονική έκδοση: Νοέμβριος 2014

Στους Θεραπευόμενούς μου, στους δασκάλους και στους Θεραπευτές μου.

Στους εμπνευστές όλων των υπέροχων ιστοριών.

Στον σύζυγό μου που στηρίζει πάντα τις προσπάθειές μου.

Περιεχόμενα

Πρόλογος	9
Εισαγωγή.....	10
<i>Μέρος Α: Αυτοβελτίωση .....</i>	<i>14</i>
Αν είχαμε δύο ζωές.....	15
Αναζητώντας τον αναζητητή	16
Βεβαιότητα, επιλογή και αμφιβολία.....	19
Είσαι πλούσιος ή φτωχός:	20
Ένας άνθρωπος απλός και συνηθισμένος.....	21
Ευχαριστώ	24
Η αδερφή ψυχή σου βρίσκεται μέσα σου	25
Η αλήθεια	26
Η αλληγορία της άμαξας	27
Η γνώση του να ξέρεις ακριβώς που να χτυπήσεις	29
Η δύναμη της θέλησης	30
Η ιστορία του Monty Roberts	31
Η λίμνη με τα χρυσά ψάρια	32
Η μικρή ρωγμή	34
Η μικρή ψυχή & ο ήλιος	35
Η ουσία της γνώσης	39
Η παρούσα στιγμή.....	40
Η πένα	41
Η πόλη των πηγαδιών	43
Η ροδιά	45
Η Ψυχή	46
Θέλω να ξέρω τι σε κάνει να πονάς.....	47
Ισορροπία	48
Μέτρα τις ευλογίες σου.....	49
Μίλησέ μας για τον Πόνο.....	50
Νομίζουμε ότι δεν μπορούμε	51
Ξυλουργείο το "επτά".....	53

Ο Οταρ και οι προσβολές	55
Ο αγώνας των βατράχων	56
Ο αετός στο... κοτέτσι	57
Ο άνεργος.....	58
Ο άνθρωπος που νόμιζε πως ήταν νεκρός	59
Ο βασιλιάς και τα γεράκια	60
Ο Γκάντι και ο καθηγητής του.....	61
Ο διψασμένος κότσυφας	62
Ο δυσφημισμένος λύκος	63
Ο ερευνητής.....	64
Ο ζητιάνος και το χρυσάφι.....	66
Ο κήπος του Βασιλιά.....	67
Ο κύκλος του 99	68
Ο λιθοξόος	72
Ο μαθητής και η πεταλούδα	73
Ο μαχητής που καυχιόταν	74
Ο μεγαλύτερος δάσκαλος.....	75
Ο ξενώνας	76
Ο παπαγάλος και ο σοφός	77
Ο πολύτιμος λίθος	78
Ο τρελός	79
Ο χρόνος και οι μεταλλωρύχοι.....	80
Ο ψαράς και η χαμένη ευκαιρία	82
Οι δύο λύκοι	84
Οι δυο σκύλοι	85
Οι δώδεκα μήνες.....	86
Οι έξι τυφλοί.....	88
Οι τρεις αλήθειες	90
Οι χτίστες	92
Ποιος είσαι;	95
Στόχοι και πορεία: του Χόρχε Μπουκάι	98
Τα επτά θαύματα του κόσμου.....	102

Το Καλάμι κι η Ελιά.....	103
<i>Μέρος Β: Υγιείς Σχέσεις.....</i>	<i>104</i>
Ευχαριστώ	105
Η δύναμη της συνεργασίας και του ομαδικού πνεύματος	106
Η νεράιδα και ο δράκος.....	108
Η Συζήτηση των Κυμάτων	109
Θλίψη και Οργή	110
Η τέχνη της συμβίωσης. Ένας Ινδιάνικος μύθος	111
Θέλω	113
Κραυγές & Ψίθυροι. Μια ινδιάνικη ιστορία.....	114
Μαθαίνεις	115
Μια ιστορία για τη φιλία	116
Μια μικρή κόκκινη κότα.....	118
Μια στάλα στη φωτιά	119
Οι επτά θεωρίες	120
Ο κισσός και η βελανιδιά	121
Όταν γεννιέμαι, είμαι μαύρος (Αντιρατσιστικό).....	123
Ποίημα στους φίλους	124
Τα ορτύκια	126
Το αγόρι και τα καρφιά	127
Το γυάλινο βάζο και η ζωή.....	128
Το σύννεφο και ο αμμόλοφος	130
Το φίδι που μετανόησε.....	132
Το ψεύτικο ρούχο της αγάπης	133
<i>Μέρος Γ: Ανατροφή παιδιών .....</i>	<i>134</i>
Γονείς, μην εμποδίζετε το παιδί.....	135
Γράμμα στην κόρη μου	136
Δάσκαλε τι κάνεις με τα γράμματα;	137
Ένας Γκρινιάρης Καλικάντζαρος.....	139
Ενοχές προς τους γονείς	140
Η ιστορία ενός μολυβιού	142
Η κάμπια που δεν έγινε ποτέ πεταλούδα	143

Η μεταμόρφωση της κάμπιας	144
Η λιχούδα αρκουδίτσα	145
Η τελεία.....	146
Και ο Θεός έπλασε τη μητέρα	147
Μάνα συγγνώμη και ... σ' ευχαριστώ	148
Μπαμπά με αγαπάς;	150
Να προσέχεις.....	151
Ο νευρωτικός νους.....	154
Οι γονείς αγαπούν τα υπάκουα παιδιά.....	155
Οι παιχνιδιάρικες μπούκλες της Άννας	156
Παράδειγμα μη βίαιης ανατροφής	158
Τα παιδιά ήταν μόνα	159
Τα παιδιά μαθαίνουν αυτά που βιώνουν	160
Τα φτερά είναι για να πετάς	161
Το άτακτο κουνουπάκι	162
Το δέντρο που έδινε	164
Το πάπλωμα	166
Το ποντικάκι που ήθελε να αγγίξει ένα αστεράκι	167
Το σκασμένο λάστιχο	170
Το σχολείο των ζώων	171
Τρυφερή επιστολή δασκάλας στους μαθητές της μετά τις εξετάσεις	172
Χρόνος αξίας 50 ευρώ.....	173
Βιβλιογραφία	174

Πρόλογος

Η προσωπική μου περιήγηση στα βιβλία με έφερε σε επαφή με αρκετά πολύπλοκα και ασαφή κείμενα που δυσκολευόμουν να συνεχίσω μέχρι τέλους. Πολλές φορές έπειθα τον εαυτό μου να συνεχίσει την ανάγνωση κάποια άλλη στιγμή, δίνοντας μια δεύτερη ευκαιρία στον συγγραφέα αλλά και σε μένα για να αποκτήσω πολύτιμες γνώσεις που θα μου φανούν χρήσιμες στην ενασχόλησή μου με την ψυχοθεραπεία. Ακόμη κι όταν το κατάφερνα, τίποτα από τα τόσο «σημαντικά αποφθέγματα» δεν κατάφερνε να αφομοιωθεί από τον εγκέφαλό μου και ως εκ τούτου, ήταν σα να μη τα είχα διαβάσει ποτέ.

Αντίθετα, τις φορές που έπεφτε στα χέρια μου ένα λιτό βιβλίο, γραμμένο με απλή γλώσσα, με αυθεντικότητα, μέσα απ' την καρδιά και τα βιώματα του συγγραφέα, συνέβαινε μέσα μου ένα θαύμα. Ένιωθα μια ανάταση ψυχική, μια μαγεία και μια πληρότητα που με συνέπαιρνε. Έβρισκα νόημα.

Την ίδια αυτή αίσθηση έχω όταν διαβάζω μια σύντομη λαϊκή ιστορία, ένα παραμύθι, ένα ποίημα, που καθρεφτίζει μια γνώριμη κατάσταση και δίνει μια διέξοδο, ένα διαφορετικό τρόπο προσέγγισης, μια εναλλακτική διαχείριση σε θέματα ζωής, προσωπικότητας, σχέσεων κ.ο.κ.

Συχνά χρησιμοποιώ τέτοιες ιστορίες ως θεραπευτικό μέσο στην ψυχοθεραπεία. Είναι κάτι που το έμαθα από τον Χόρχε Μπουκάι και έχω παρατηρήσει ότι έχει άμεσο αποτέλεσμα.

Έχοντας συγκεντρώσει αρκετά κείμενα που θεωρώ ότι έχουν ένα ιδιαίτερο νόημα, θέλησα να τα μοιραστώ μαζί σας, πιστεύοντας ότι μπορεί να είναι σημαντικά βοηθήματα.

Εισαγωγή

Ο Rudolf Steiner λέει ότι η ανθρώπινη ψυχή χρειάζεται την ουσία των παραμυθιών να ρέει μέσα στις φλέβες του, όπως ακριβώς το σώμα χρειάζεται να έχει θρεπτικές ουσίες να κυκλοφορούν μέσα από αυτό.

Υπάρχει ένα κομμάτι μέσα μας, ένα ίχνος αθωότητας από τα νεανικά μας χρόνια που είναι αδρανής και ζωντανεύει όταν διαβάζουμε μια καλή ιστορία, βλέπουμε μια ταινία ή ερχόμαστε σε επαφή με την τέχνη. Ίσως αυτό είναι το πιο αυθεντικό μας κομμάτι — εκείνο που εξακολουθεί να πιστεύει στα παραμύθια.

Χαρά πέρα από τα τείχη του κόσμου. . . . ένας πολύ καλός λόγος για να διαβάσεις παραμύθια.

Γιατί αγαπάμε τα παραμύθια ακόμη και ως ενήλικες; Ένας λόγος είναι ότι βαθιά μέσα μας γνωρίζουμε ότι τα παραμύθια έχουν μεγάλη συνάφεια με την πραγματική ζωή. Συχνά μέσα σε παραμύθια αισθανόμαστε ότι υπάρχει σύγκρουση και δυσκολία που πρέπει να ξεπεραστεί. Γνωρίζουμε ότι απαιτείται μεγαλείο από τον ήρωα. Έτσι συμβαίνει και στη ζωή: είναι γεμάτη από ένταση που ζητάει επίλυση. Υπάρχει σύγκρουση, πόνος, τλαιπωρία, αδικία. Επίσης η ζωή είναι γεμάτη εκπλήξεις. Είναι δύσκολη και προτού γίνει καλύτερη, συχνά γίνεται πολύ πιο δύσκολη. Έτσι και στα παραμύθια, η πλοκή περιλαμβάνει αγώνα, ήττα, αποτυχία. Αφορά στην εκμάθηση της επιμονής μέσω της δοκιμασίας. Το τελευταίο μέρος του παραμυθιού αφορά στην επίλυση, αποκατάσταση και συμφιλίωση — στην ανανέωση όλων των πραγμάτων. Ο ήρωας επιστρέφει στο σπίτι του, με μια ανανεωμένη εκτίμηση για αυτό που κάποτε θεωρούσε δεδομένο. Βλέπει τους αγαπημένους του και πάλι και γιορτάζουν τη ζωή μαζί.

«Η ίδια η ζωή είναι το πιο υπέροχο παραμύθι απ' όλα.» (Χανς Κρίστιαν Άντερσεν)

Μία από τις χαρές των παραμυθιών είναι η ποικιλομορφία τους. Μερικά είναι περισσότερο προσανατολισμένα στη δράση, άλλα έχουν αργό ρυθμό και στοχαστικότητα, ενδεχομένως με μια ρομαντική οπτική γωνία. Κάθε πολιτισμός έχει επίσης το δικό του «άρωμα», οπότε η ανάγνωση παραμυθιών από όλο τον κόσμο μπορεί να είναι μια εκπαίδευση στις διαφορές και τις ομοιότητες μας ως ανθρώπινα όντα.

Ο Θεραπευτικός ρόλος των παραμυθιών

Τα παραμύθια δίνουν απαντήσεις στα θεμελιώδη ερωτήματα σχετικά με τις εξωτερικές και εσωτερικές ανάγκες μας. «Τι θα συνέβαινε αν ...; Τι θα έκανα ...;» Υπάρχουν τόσες πολλές ερωτήσεις που έρχονται μετά από το «Μια φορά κι έναν καιρό». Ερωτήσεις που θα μας απασχολήσουν για πολύ καιρό αφού διαβάσουμε τις λέξεις «και έζησαν αυτοί καλά».

Όπως και τα καλά μυθιστορήματα, ένα καλό παραμύθι μπορεί να παρέχει μια ηθική πυξίδα. Ενώ τα παραμύθια μας διασκεδάζουν, μας διδάσκουν επίσης για την αγάπη, την τιμή, τη θυσία, την ελπίδα, το θάρρος, τη σκληρή δουλειά, τη δικαιοσύνη. Μερικές φορές, αποσπασμένα καθώς είναι από την καθημερινότητά μας, ελευθερώνουν το μυαλό μας ώστε να δούμε τα άυλα με ιδιαίτερη σαφήνεια.

Υπάρχουν ακόμη βαθύτερες αξίες στα παραμύθια. Επειδή δεν χρειάζεται να ακολουθούν τις συμβάσεις του πραγματικού κόσμου, είναι καταπληκτικά οχήματα για τη μεταφορά της βαθιάς αλήθειας. Η φαντασία μπορεί να είναι ένα πολύ αποτελεσματικό μέσο για την αλήθεια.

«Στο κέντρο του κάθε παραμυθιού βρίσκεται μια αλήθεια που έδωσε στην ιστορία τη δύναμή της.» (Susan Wiggs)

Τα παραμύθια είναι φορείς των σεναρίων που επαναδιαπραγματευόμαστε συνεχώς στις αφηγήσεις της ζωής μας, βοηθώντας μας να επεξεργαστούμε θέματα όπως ο φόβος και η ελπίδα.

«Ο φόβος δεν είναι τόσο δύσκολο να κατανοηθεί. Έτσι κι αλλιώς, δεν φοβόμασταν όλοι ως παιδιά; Τίποτα δεν έχει αλλάξει από τότε που η κοκκινোসκουφίτσα αντιμετώπισε τον μεγάλο κακό λύκο. Αυτό που μας φοβίζει σήμερα είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα που μας τρόμαζε χθες. Πρόκειται απλά για έναν διαφορετικό λύκο.» (Άλφρεντ Χίτσκοκ)

Οι χαρακτήρες των παραμυθιών εξακολουθούν να μας εμπνέουν επειδή είναι ανθρώπινοι και επειδή όταν τους κοιτάζουμε, βλέπουμε τους εαυτούς μας. Βλέπουμε τα λάθη που έχουμε κάνει και τα ρίσκα που απέδωσαν και όλα αυτά χωρίς να αισθανόμαστε ότι μας νουθετούν υπερβολικά. Κάποιες φορές τα παραμύθια μας βοηθούν να δούμε τον εαυτό μας με θετικό τρόπο και κάποιες άλλες μας επιτρέπουν να δούμε μια όχι και τόσο επιθυμητή πλευρά μας. Κάθε χαρακτήρας μας δίνει την ευκαιρία να εξετάσουμε τον εαυτό μας. Πόσο μακριά θα πηγαίναμε το μίσος μας; Τι θα κάναμε για να πάρουμε αυτό που θέλουμε; Πόσους ανθρώπους παραβλέπουμε και θεωρούμε δεδομένους, χωρίς να τους δίνουμε μια ευκαιρία;

Σαν αντιστάθμισμα του να μας κάνουν να κοιτάζουμε τη σκοτεινή πλευρά μας, τα παραμύθια μας δίνουν τη δυνατότητα να δούμε τους εαυτούς μας ως θριαμβευτές. Μας επιτρέπουν να νικήσουμε τον εχθρό μας, να δούμε ότι οι άνθρωποι που περνούν δύσκολα μπορούν να πετύχουν και να βρούμε το μονόκερό μας. Μας δίνουν την ευκαιρία να πούμε «Είμαι γενναίος! Μπορώ να το χειριστώ αυτό!» Όλοι μας θέλουμε να πιστεύουμε ότι, δοθείσης της ευκαιρίας, θα είχαμε δαμάσει το δράκο. Έτσι τα παραμύθια όχι μόνο μας επιτρέπουν να κάνουμε το σωστό, αλλά να γίνουμε και ήρωες, κάτι που σε αυτόν τον κόσμο, μπορεί να είναι το ίδιο πράγμα.

Κάποιοι έχουν υποστηρίξει ότι τα παραμύθια είναι γελοία γιατί δεν ασχολούνται με την πραγματική ζωή· ότι οι ευχές στ' αστέρια δεν γίνονται πραγματικότητα. Αυτή είναι σωστή παρατήρηση αλλά τα παραμύθια δεν είναι ένας οδηγός σπουδών για το τι πρέπει να κάνεις (ή να μην κάνεις) όταν για παράδειγμα, μια γιγαντιαία φασολιά μεγαλώνει στην αυλή σου. Αυτά τα μέρη των παραμυθιών δεν είναι αληθινά. Όμως κάποια μέρη είναι: «Τα παραμύθια είναι κάτι περισσότερο από αληθινά, όχι επειδή μας λένε ότι υπάρχουν δράκοι, αλλά επειδή μας λένε ότι οι δράκοι μπορούν να ηττηθούν.» (G. K. Chesterton)

Τα παραμύθια μας δίνουν την ευκαιρία να ξεφύγουμε, να ανανεώσουμε την πίστη μας και να κατακτήσουμε αυτό για το οποίο αγωνιζόμαστε, αφού υποδεικνύουν όλα όσα είναι δυνατό να γίνουν. Ο αδύναμος μπορεί να γίνει δυνατός. Το κακό μπορεί να μετατραπεί σε καλό. Το άσχημο μπορεί να γίνει όμορφο. Η Σταχτοπούτα μπορεί να γίνει μια πριγκίπισσα, ο βάτραχος πρίγκιπας. Κάθε ανθρώπινο ον μπορεί να ανέλθει στο πραγματικό ανάστημά του. Ακόμη και το πιο μικρό παιδί μπορεί να το κατανοήσει αυτό και να χαίρεται εν όψει μελλοντικών νικών.

Ίσως τα παραμύθια είναι δύσκολο να τα πιστέψει κάποιος, επειδή δυσκολεύεται να αναστείλει τη δυσπιστία του αρκετά ώστε να νιώσει ότι υπάρχουν και ευτυχείς καταλήξεις. Για πολλούς, η κάθε μέρα είναι μια διαρκής υπενθύμιση ότι το καλό δεν θριαμβεύει πάντα πάνω στο κακό. Ότι ο φτωχός αλλά τίμιος, δεν γίνεται πάντα πλούσιος και ότι σίγουρα δεν υπάρχουν κολοκύθες που να μετατρέπονται σε άμαξες (απ' όσο γνωρίζουμε!).

Αλλά ίσως η ευτυχής κατάληξη είναι ακριβώς αυτό που οι άνθρωποι έχουν ανάγκη να πιστέψουν. Χρειάζονται τη δημιουργικότητα, τη φαντασία και την αγάπη για να γίνουν οι καλλιτέχνες, εφευρέτες και ανθρωπιστές του αύριο. Χρειάζονται ελπίδα για να έχουν ένα αύριο. Και ενώ τα παραμύθια δεν είναι αποκλειστικά υπεύθυνα για αυτό, οπωσδήποτε είναι μια έμπνευση.

Ίσως αυτό που χρειαζόμαστε πραγματικά είναι μια ευκαιρία για να ονειρευτούμε. Μια ευκαιρία να τολμήσουμε να πιστέψουμε ότι υπάρχει κάπου εκεί έξω το δικό μας αίσιο τέλος που περιμένει να συμβεί. Μια ευκαιρία να δούμε ότι ακόμα έχουμε το καλό μέσα μας και ότι μπορούν ακόμα να μας συμβούν καλά πράγματα. Μια ευκαιρία για να δούμε τον εαυτό μας σαν τον ήρωα στο παραμύθι

και να συνειδητοποιήσουμε ότι είμαστε ο ήρωας της δικής μας ιστορίας ζωής. Τα παραμύθια είναι σημαντικά γιατί μας δίνουν αυτές τις ευκαιρίες και μας υπενθυμίζουν να ονειρευόμαστε. Επειδή ο καθένας αξίζει να ζήσει το δικό του «Και ζήσαν αυτοί καλά και μεις καλύτερα...»

Ο ρόλος των παραμυθιών στην ανατροφή των παιδιών

Τα παραμύθια συμβάλλουν στην πολιτιστική μας παιδεία. Ένα παιδί που δεν έχει ποτέ ακούσει τις ιστορίες των Άθλων του Ηρακλή ή της Αχιλλείου πτέρνας, είναι πολιτισμικά αναλφάβητο. Επιπλέον, τα παραμύθια επεκτείνουν το λεξιλόγιο του παιδιού, εκπαιδεύουν το αυτί του στο ρυθμό και το προετοιμάζουν για να απολαύσει πιο πλούσιες, πιο βαθιές λέξεις και ιστορίες.

Ο Άλμπερτ Αϊνστάιν λέει: «Αν θέλετε τα παιδιά σας να γίνουν έξυπνα, διαβάστε τους παραμύθια.. Αν θέλετε να γίνουν ακόμη πιο έξυπνα, διαβάστε τους περισσότερα παραμύθια.»

Τα παραμύθια βοηθούν το παιδί να αναπτύξει μια ζωηρή φαντασία, μια αίσθηση έκπληξης και ισχυρή περιέργεια για τον κόσμο. Ένα παιδί που είναι ικανό να φανταστεί τα φτερά της νεράιδας και τα μαγικά φασόλια, είναι επίσης ικανό να φανταστεί κι άλλα θαύματα. Σκεφτείτε έναν ενήλικα άνθρωπο, έναν χειρουργό, ο οποίος μεγάλωσε με παραμύθια. Οραματίζεται μια εντελώς νέα ιατρική διαδικασία και του λένε ότι αυτό είναι αδύνατο. Αλλά η καρδιά του, αν όχι το μυαλό του, θυμάται ότι το αδύνατο είναι δυνατό, οπότε αυτός το προσπαθεί ... και λειτουργεί!

Οι μύθοι και τα παραμύθια απαντούν στα αιώνια ερωτήματα: «Πώς είναι ο κόσμος πραγματικά; Πώς μπορώ να ζήσω τη ζωή μου σε αυτόν; Πώς μπορώ να είμαι πραγματικά ο εαυτός μου;»

Το παιδί ρωτά τον εαυτό του: «Ποιος είμαι; Από πού ήρθα; Πώς δημιουργήθηκε ο κόσμος; Ποιος δημιούργησε τον άνθρωπο και όλα τα ζώα; Ποιος είναι ο σκοπός της ζωής;» Συλλογίζεται αυτά τα ζωτικής σημασίας ερωτήματα κυρίως επειδή αφορούν το ίδιο. Δεν ανησυχεί για το αν υπάρχει δικαιοσύνη για τον κάθε άνθρωπο αλλά για το αν εκείνο θα αντιμετωπιστεί δίκαια. Αναρωτιέται ποιος ή τι το εκθέτει σε αντιξοότητες και τι μπορεί να αποτρέψει αυτό να του συμβεί. Υπάρχουν καλοπροαίρετες εξουσίες εκτός από τους γονείς του; Οι γονείς του είναι καλοπροαίρετες δυνάμεις; Πώς θα πρέπει να διαμορφώσει τον εαυτό του και για ποιο λόγο;

Τα παραμύθια δίνουν απαντήσεις σε αυτά τα κρίσιμα προβλήματα, πολλά από τα οποία το παιδί αντιλαμβάνεται μόνο καθώς ακολουθεί αυτές τις ιστορίες.

«Η ιστορία δεν περιέχει την απάντηση, είναι η απάντηση.» - Brian Wicker

Συχνά τα παραμύθια είναι ο καλύτερος τρόπος για την αφομοίωση μαθημάτων ζωής. Υπάρχουν προφανή μαθήματα, όπως το να μην παίρνεις καραμέλες από αγνώστους (Χιονάτη), να μην ξεχνάς να καλέσεις όλους στο πάρτι σου (Ωραία Κοιμημένη) ή ότι δεν είναι όλα όπως φαίνονται (Η Πεντάμορφη και το Τέρας). Έπειτα, υπάρχουν και τα λιγότερο προφανή μαθήματα, όπως το να θυμάσαι πάντα να ετοιμάζεις κάποιο κολατσιό όταν πας στο δάσος (Χάνσελ και Γκρέτελ) και ότι οι ώρες που πέρασες παίζοντας παντομίμα μπορεί να φανούν χρήσιμες (Η Μικρή Γοργόνα).

Η προφορική αφήγηση της ιστορίας είναι σημαντική γιατί από τη στιγμή που ο γονέας μελετήσει μια ιστορία, βάζει τον εαυτό του μέσα σ' αυτήν και τη ζεστασιά του, όταν την λέει στα παιδιά του. Δεν υπάρχει βιβλίο που μπορεί να το δημιουργήσει αυτό. Τα παιδιά στη συνέχεια φτιάχνουν εικόνες αυτών των αρχετύπων στο μυαλό τους. Κατανοούν ότι η αλήθεια, η ομορφιά και η καλοσύνη έρχονται από τους ανθρώπους και τη ζωή –δεν είναι μόνο στα βιβλία. Αυτό θέτει τις βάσεις για να γίνει ο γονέας ένα πρόσωπο κύρους στη ζωή, ένας φύλακας της γνώσης. Η προφορική αφήγηση παρέχει επίσης ένα πλούσιο πλαίσιο για τη γλώσσα και τον έμμετρο λόγο που είναι σημαντικό για το διάβασμα μετέπειτα.

Οι εικόνες μέσα στο παραμύθι λένε την ιστορία όλων των ανθρώπων, όλων των γενεών και όλων των εποχών και αποτελούν ένα σημαντικό μέρος της ηθικής εκπαίδευσης ενός παιδιού. Το παιδί

ενστικτωδώς γνωρίζει ότι αυτές οι ιστορίες δεν είναι κυριολεκτικά αληθινές σε φυσικό επίπεδο αλλά φωτογραφίζουν εσωτερικές καταστάσεις, εσωτερικές προκλήσεις και δυνάμεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν και να ξεπεραστούν. Έτσι, αισθάνεται για παράδειγμα, ότι η ομορφιά και η ασχήμια αναφέρονται σε εσωτερικές ποιότητες παρά στην εξωτερική εμφάνιση.

. . . . .

Το βιβλίο αυτό είναι μοιρασμένο σε τρεις ενότητες: Αυτοβελτίωση, Υγιείς Σχέσεις, Ανατροφή Παιδιών. Κάθε ενότητα περιλαμβάνει παραμύθια/ιστορίες που έχουν κάποιο θεραπευτικό νόημα σε σχέση με τον τίτλο της ενότητας.

Καλή ανάγνωση...

Μέρος Α: Αυτοβελτίωση

Αν είχαμε δύο ζωές...

Αν είχαμε δύο ζωές, θα ζούσαμε την πρώτη μας ζωή σαν πρόβα, σαν δοκιμή, για να μάθουμε να ζήσουμε όπως θα θέλαμε τη δεύτερη. Δυστυχώς δεν είναι έτσι. Η ζωή μας είναι μόνο μία, και μάλιστα μικρής διάρκειας. Αυτό το θέατρο μπορούμε να το παίξουμε μόνο μια φορά. Χωρίς πρόβα, χωρίς δοκιμή. Γι' αυτό, πρέπει να το παίξουμε όσο γίνεται καλύτερα και για μας τους ίδιους και για όσους αγαπάμε. Εμείς γράφουμε το σενάριο που μας αξίζει. Εμείς φτιάχνουμε τα σκηνικά που μας αρέσουν. Εμείς επιλέγουμε τους ηθοποιούς. Εμείς είμαστε οι πρωταγωνιστές και ταυτόχρονα οι θεατές. Στο τέλος εμείς θα το χειροκροτήσουμε ή δε θα το χειροκροτήσουμε. Οι επιλογές μας είναι που καθορίζουν το θέατρο της ζωής μας. Το τι και πώς σκεφτόμαστε, τι αισθανόμαστε, το πώς βλέπουμε τον εαυτό μας και τον κόσμο, το τι κάνουμε, ποιοι είμαστε, τι θα γίνουμε, πού θα πάμε, πώς θα πάμε και το πώς θα φύγουμε, όλα αυτά είναι κατ' ουσίαν αποτέλεσμα των δικών μας επιλογών. Λίγο ή πολύ, όλοι μας σχεδόν είμαστε αποτελέσματα των επιλογών μας. Συνεπώς, η κατανόηση της ελευθερίας να επιλέγουμε είναι προϋπόθεση για να ζήσουμε τη ζωή μας και να μην αφήσουμε να μας ζήσει αυτή. Να δημιουργήσουμε το πεπρωμένο μας και να μην αφήσουμε να μας το δημιουργήσουν οι άλλοι. Να ζήσουμε δηλαδή μια ζωή που, αν ήταν να την ξαναζήσουμε για δεύτερη φορά, θα θέλαμε να είναι η ίδια. Γι' αυτό χρειάζεται γνώση. Όσο περισσότερη γνώση, τόσο περισσότερες εναλλακτικές επιλογές και τόσο πιο σωστή η αξιολόγησή μας γι' αυτές.

Απαραίτητη προϋπόθεση για όλους μας, ώστε να ζήσουμε όσο μπορούμε καλύτερα τη ζωή μας, είναι η αυτογνωσία, η κατανόηση του εαυτού μας, των αναγκών μας, των συναισθημάτων, των συγκινήσεων, των δυνατοτήτων και των αδυναμιών μας, να καταλάβουμε ποιοι είμαστε, από πού ερχόμαστε, πού και πώς θέλουμε να πάμε. Αναμφισβήτητα, στον πολύπλοκο, χαοτικό και αβέβαιο κόσμο που ζούμε δε γνωρίζουμε εκ των προτέρων τα αποτελέσματα, το κόστος και τα οφέλη των επιλογών μας. Εκτός αυτού, στη ζωή έχουμε πολύ συχνά να αντιμετωπίσουμε αντιφάσεις και διλήμματα. Έτσι, **εξίσου αναγκαία προϋπόθεση είναι η ύπαρξη μιας σταθεράς ή, καλύτερα μιας πυξίδας για να πορευτούμε τη διαδρομή που εμείς θέλουμε: ένας πυρήνας διαχρονικών αξιών ικανών να καθοδηγούν τη σκέψη και τη συμπεριφορά, τις επιλογές και τις πράξεις μας.** Οι αξίες βεβαίως, είναι προσωπικό ζήτημα του καθενός μας. Όμως, αν θέλουμε να πορευτούμε και να ζήσουμε σε μια κοινωνία ανθρώπινη και πολιτισμένη, βασικές αξίες για όλους, είναι η ακεραιότητα, η εντιμότητα, η ελευθερία, ο αυτοσεβασμός, ο σεβασμός των δικαιωμάτων του άλλου, η υπευθυνότητα, η διάθεση για συνεργασία, η αγάπη, η γενναιοδωρία, η συμπόνια.

Πέραν όλων αυτών, για να ζήσουμε τη ζωή μας και να μην αφήσουμε να μας ζήσει αυτή, χρειαζόμαστε όνειρο και νόημα ζωής. Είναι αναγκαίο να έχουμε υπομονή, επιμονή, στόχους, εστίαση σ' αυτούς, πειθαρχία και μέθοδο σκέψης και δράσης.

Χρειαζόμαστε επιπλέον πρωτότυπη και δημιουργική σκέψη. Πρέπει να μάθουμε να ακούμε την εσωτερική μας φωνή και να γινόμαστε παρατηρητές του εαυτού μας, έχοντας αυτοπεποίθηση, κουράγιο και τόλμη.

Ως άνθρωποι, όλοι διαθέτουμε μεγάλα περιθώρια προσωπικής ανάπτυξης, αλλά βεβαίως αυτό απαιτεί την ικανότητα να ζούμε μαθησιακά το ταξίδι της ζωής μας. Δηλαδή να μαθαίνουμε από τα λάθη, τις επιτυχίες και τις αποτυχίες, τις εμπειρίες τις δικές μας και των άλλων, μία ικανότητα που απαιτεί ως προϋπόθεση την ισχυρή θέληση και την πίστη.

.....

(Αποσπάσματα από το βιβλίο του Δημήτρη Μπουραντά «Όλα σου τα 'μαθα μα ξέχασα μια λέξη».)

Αναζητώντας τον αναζητητή

Γεννηθήκαμε για να είμαστε υπέρτατα ευτυχημένοι. Είναι δικαίωμα που το έχουμε από τη γέννηση μας. Οι άνθρωποι όμως είναι τόσο ανόητοι, που δεν διεκδικούν ούτε καν τα δικαιώματα που έχουν από τη γέννηση τους. Ενδιαφέρονται περισσότερο για το τι έχουν στην κατοχή τους οι άλλοι κι αρχίζουν να κυνηγούν κι αυτοί τα ίδια πράγματα. Ποτέ δεν κοιτάζουν μέσα τους. Ποτέ δεν ψάχνουν μέσα στο ίδιο τους το σπίτι.

Ο άνθρωπος που είναι ευφυής, θα αρχίσει το ψάξιμο μέσα από το ίδιο του το είναι. Αυτή θα είναι η πρώτη του εξερεύνηση, επειδή **αν δεν γνωρίζω αυτό που βρίσκεται μέσα μου, πώς μπορώ να ψάχνω σε ολόκληρο τον κόσμο;** Είναι τόσο απέραντος κόσμος! Κι εκείνοι που έχουν κοιτάξει μέσα τους, το έχουν βρει αμέσως, στη στιγμή. Δεν είναι ζήτημα σταδιακής προόδου, είναι ένα ξαφνικό φαινόμενο, μια ξαφνική φώτιση.

Η Ραμπία και η χαμένη βελόνα

Άκουσα για μια σπουδαία γυναίκα, σούφι μύστη, τη Ραμπία Αλ Αντάβια.

Ένα βράδυ, είδαν τη Ραμπία να ψάχνει κάτι στο δρόμο, μπροστά από την καλύβα της. Ήταν πολύ ηλικιωμένη γυναίκα, τα μάτια της ήταν αδύναμα και της ήταν δύσκολο να δει. Έτσι, οι γείτονες ήρθαν να τη βοηθήσουν.

Τη ρώτησαν: «Τι ψάχνεις;»

Η Ραμπία είπε: «Η ερώτηση είναι άσχετη. Εγώ ψάχνω. Εσείς αν μπορείτε να με βοηθήσετε, βοηθήστε με.»

Εκείνοι γέλασαν και είπαν: «Ραμπία, τρελάθηκες; Λες πως η ερώτηση είναι άσχετη, μα αν δεν ξέρουμε τι ψάχνεις, πώς μπορούμε να βοηθήσουμε; Η Ραμπία είπε: «Εντάξει. Για να ικανοποιηθείτε, ψάχνω να βρω τη βελόνα μου. Έχω χάσει τη βελόνα μου.»

Εκείνοι άρχισαν να τη βοηθούν, αμέσως όμως συνειδητοποίησαν το γεγονός ότι ο δρόμος ήταν πολύ μεγάλος και μια βελόνα είναι κάτι τόσο μικροσκοπικό.

Έτσι, ρώτησαν τη Ραμπία: «Τες μας πού την έχασες, το ακριβές σημείο, αλλιώς είναι πολύ δύσκολο να βρεθεί. Ο δρόμος είναι μεγάλος και μπορούμε να ψάχνουμε για πάντα. Πού την έχασες;»

Η Ραμπία είπε: «Τάλι ρωτάτε μια άσχετη ερώτηση. Τί σχέση μπορεί να έχει αυτό με το δικό μου ψάξιμο;»

Οι άνθρωποι σταμάτησαν και είπαν: «Σίγουρα έχεις τρελαθεί!»

Η Ραμπία είπε: «Εντάξει. Για να ικανοποιηθείτε, την έχασα μέσα στο σπίτι μου.»

Εκείνοι είπαν: «Τότε γιατί την ψάχνεις εδώ;»

Και λέγεται ότι η Ραμπία είπε: «Επειδή εδώ υπάρχει φως, ενώ μέσα είναι σκοτεινά.»

Αυτή η παραβολή είναι εξαιρετικά σημαντική. Έχεις ρωτήσει ποτέ τον εαυτό σου, τι είναι αυτό που ψάχνεις; Έχεις διαλογιστεί ποτέ, για να γνωρίσεις τι είναι αυτό που ψάχνεις; Όχι. Ακόμα κι αν μερικές αμυδρές στιγμές, στιγμές του ονείρου, έχεις κάποια υπόνοια του τι ψάχνεις, ποτέ δεν είναι σαφές, ποτέ δεν είναι ακριβές. Δεν το έχεις προσδιορίσει ακόμα. Αν προσπαθήσεις να το προσδιορίσεις, όσο περισσότερο προσδιορίζεται, τόσο περισσότερο αισθάνεσαι ότι δεν υπάρχει ανάγκη να το ψάξεις.

Το ψάξιμο μπορεί να συνεχίζεται μόνο μέσα σε μια ακαθόριστη κατάσταση, μέσα σε μια κατάσταση ονείρου. Όταν τα πράγματα δεν είναι ξεκάθαρα, εσύ απλώς συνεχίζεις να ψάχνεις. Σπρωγμένος από μια εσωτερική ανάγκη, ένα πράγμα ξέρεις, ότι χρειάζεται να ψάξεις. Αυτό είναι μια εσωτερική ανάγκη. Δεν ξέρεις όμως τι είναι αυτό που ψάχνεις.

Κι αν δεν ξέρεις τι είναι αυτό που ψάχνεις, πώς μπορείς να το βρεις; Είναι ακαθόριστο. Νομίζεις πως βρίσκεται στο χρήμα, στη δύναμη, στο κύρος, στο σεβασμό.

Τότε όμως βλέπεις ανθρώπους που είναι σεβάσμιοι, που είναι δυνατοί, οι οποίοι επίσης ψάχνουν. Τότε, βλέπεις ανθρώπους οι οποίοι είναι τρομερά πλούσιοι, οι οποίοι επίσης ψάχνουν. Μέχρι το τέλος της ζωής τους, ψάχνουν. Έτσι, ο πλούτος δεν πρόκειται να βοηθήσει, η δύναμη δεν πρόκειται να βοηθήσει. Το ψάξιμο συνεχίζεται, παρά τα όσα έχεις βρει.

Το ψάξιμο πρέπει να είναι για κάτι άλλο. Αυτά τα ονόματα, αυτές οι ταμπέλες – χρήμα, δύναμη, κύρος – αυτά είναι για να ικανοποιήσουν απλώς το νου σου. Είναι απλώς για να σε βοηθήσουν να νιώσεις ότι ψάχνεις κάτι. Αυτό το κάτι είναι ακόμη ακαθόριστο, ένα πολύ αόριστο συναίσθημα.

Το πρώτο πράγμα για τον αληθινό αναζητητή, που έχει κάποια επίγνωση, κάποια εγρήγορση, είναι να καθορίσει την αναζήτηση, να διατυπώσει με ξεκάθαρη αντίληψη αυτό που αναζητά, να το βγάλει έξω από το όνειρο, να κοιτάξει κατευθείαν μέσα του, να το αντιμετωπίσει. Αμέσως αρχίζει να συμβαίνει μια μεταμόρφωση.

Αν αρχίσεις να προσδιορίζεις την αναζήτηση σου, θα αρχίσεις να χάνεις την ένταση της αναζήτησης. Όσο περισσότερο προσδιορίζεται αυτό που αναζητάς, τόσο λιγότερο βρίσκεται εκεί. Από τη στιγμή που γνωρίζεις ξεκάθαρα τι είναι, ξαφνικά αυτό εξαφανίζεται. Υπάρχει μόνο όταν εσύ δεν είσαι προσεκτικός.

Ας το επαναλάβω: Η αναζήτηση υπάρχει μόνο όταν εσύ κοιμάσαι. Η αναζήτηση υπάρχει μόνο όταν εσύ δεν έχεις επίγνωση. Η έλλειψη επίγνωσης δημιουργεί την αναζήτηση.

Ναι, η Ραμπία έχει δίκιο. Μέσα δεν υπάρχει φως. Κι επειδή δεν υπάρχει φως και συνειδητότητα μέσα, φυσικά εξακολουθείς να ψάχνεις απ' έξω, επειδή έξω φαίνεται πιο καθαρά.

Οι αισθήσεις μας είναι στραμμένες προς τα έξω. Τα μάτια ανοίγουν προς τα έξω, τα χέρια κινούνται προς τα έξω, τα πόδια κινούνται προς τα έξω, τα αυτιά ακούν προς τα έξω τους ήχους και τους θορύβους. Οτιδήποτε σου είναι διαθέσιμο, ανοίγει προς τα έξω. Και οι πέντε αισθήσεις κινούνται προς τα έξω. Αρχίζεις να ψάχνεις εκεί που βλέπεις, που αισθάνεσαι, που αγγίζεις. Το φως των αισθήσεων πέφτει προς τα έξω. Και ο αναζητητής βρίσκεται μέσα.

Αυτή η διχοτόμηση πρέπει να γίνει κατανοητή. Ο αναζητητής βρίσκεται μέσα, αλλά επειδή το φως είναι έξω, ο αναζητητής αρχίζει να κινείται με ένα φιλόδοξο τρόπο, προσπαθώντας να βρει κάτι απ' έξω, κάτι που θα τον ικανοποιήσει.

Ποτέ δεν πρόκειται να συμβεί. Ποτέ δεν έχει συμβεί. Δεν μπορεί να συμβεί, από την ίδια τη φύση των πραγμάτων, επειδή αν δεν έχεις αναζητήσει τον αναζητητή, όλη σου η αναζήτηση δεν έχει κανένα νόημα. Αν δεν έρθεις να γνωρίσεις ποιος είσαι, όλα αυτά που αναζητάς είναι μάταια, επειδή δεν γνωρίζεις τον αναζητητή. Χωρίς να γνωρίζεις τον αναζητητή, πώς μπορείς να κινηθείς στη σωστή διάσταση, στη σωστή κατεύθυνση; Είναι ανέφικτο. Τα πράγματα πρέπει να γίνονται με τη σειρά.

Αν έχει σταματήσει όλη η αναζήτηση κι έχεις ξαφνικά ανακαλύψει πως τώρα υπάρχει μόνο ένα πράγμα να γνωρίσεις – «Ποιος είναι αυτός ο αναζητητής μέσα μου; Τι είναι αυτή η ενέργεια που διψάει για αναζήτηση; Ποιος είμαι;» —τότε υπάρχει μεταμόρφωση. Όλες οι αξίες αλλάζουν αμέσως. Αρχίζεις να κινείσαι προς τα μέσα.

Τότε η Ραμπία δεν βγαίνει πια στο δρόμο, να ψάχνει για τη βελόνα, που χάθηκε κάπου μέσα στο σκοτάδι της ψυχής. Από τη στιγμή που αρχίζεις να κινείσαι προς τα μέσα. Στην αρχή είναι πολύ σκοτεινά. Η Ραμπία έχει δίκιο. Είναι πάρα πολύ σκοτεινά, επειδή για πολλές ζωές δεν έχεις μπει μέσα σου. Τα μάτια σου εστιάζουν μόνο στον εξωτερικό κόσμο.

Το έχεις παρατηρήσει; Μερικές φορές, όταν έρχεσαι μέσα στο σπίτι, από το δρόμο, όπου υπάρχει πολύς ήλιος, ξαφνικά σου φαίνεται πως είναι πολύ σκοτεινά, επειδή τα μάτια είναι εστιασμένα στο εξωτερικό φως. Όταν υπάρχει πολύ φως, οι κόρες των ματιών συρρικνώνονται. Μέσα στο

σκοτάδι, τα μάτια πρέπει να χαλαρώσουν. Αν όμως περιμένεις λίγο, σιγά-σιγά, το σκοτάδι εξαφανίζεται. Υπάρχει περισσότερο φως. Τα μάτια σου προσαρμόζονται.

Για πολλές ζωές έχεις ζήσει έξω, μέσα στον καυτό ήλιο, μέσα στον κόσμο, οπότε, όταν πηγαίνεις μέσα σου, έχεις ξεχάσει εντελώς πώς να αναπροσαρμόζεις τα μάτια σου. Ο διαλογισμός δεν είναι τίποτε άλλο από την αναπροσαρμογή της όρασης σου, των ματιών σου. Κι αν εξακολουθήσεις να κοιτάζεις προς τα μέσα - παίρνει χρόνο - σταδιακά, σιγά-σιγά, αρχίζεις να νιώθεις ένα όμορφο φως μέσα σου. Δεν είναι όμως επιθετικό φως. Δεν είναι σαν τον ήλιο, είναι πιο πολύ σαν το φεγγάρι. Δεν είναι λαμπερό, δεν είναι εκτυφλωτικό, είναι πολύ δροσερό. Δεν είναι καυτό. Είναι πολύ συμπονετικό, είναι πολύ απαλό, είναι βάλαμο.

Σιγά-σιγά, όταν έχεις προσαρμοστεί στο εσωτερικό φως, θα δεις ότι εσύ είσαι η ίδια η πηγή. Ο αναζητητής είναι αυτό που αναζητάει. Τότε, θα δεις ότι ο θησαυρός βρίσκεται μέσα σου και το όλο πρόβλημα ήταν ότι εσύ έψαχνες έξω. Έψαχνες γι' αυτό κάπου έξω κι αυτό βρισκόταν πάντοτε εδώ, μέσα σου. Απλώς το αναζητούσες σε λάθος κατεύθυνση, αυτό είναι όλο.

.....

Από το βιβλίο "Το ταρώ της μεταμόρφωσης" του Osho

Βεβαιότητα, επιλογή και αμφιβολία...

Καθώς ο Βούδας βρισκόταν ανάμεσα στους μαθητές του ένα πρωί, ένας άνδρας πλησίασε τη σύναξη των ανδρών.

-“Υπάρχει Θεός;” ρώτησε.

-“Ναι, υπάρχει Θεός” απάντησε ο Βούδας.

Μετά το μεσημεριανό φαγητό, ένας άλλος άνδρας εμφανίστηκε.

-“Υπάρχει Θεός” ρώτησε.

-“Όχι, δεν υπάρχει Θεός” απάντησε ο Βούδας.

Αργά την ίδια ημέρα, ένας τρίτος άνδρας απηύθυνε την ίδια ερώτηση στο Βούδα:

“Πρέπει να αποφασίσεις ο ίδιος για τον εαυτό σου” είπε ο Βούδας.

“Δάσκαλε, αυτό είναι παράλογο” είπε ένας εκ των μαθητών του. “Τώς είναι δυνατόν να δίνεις τρεις διαφορετικές απαντήσεις στο ίδιο ερώτημα;”

“Ήταν διαφορετικές προσωπικότητες” απήντησε ο Φωτισμένος. “Και κάθε πρόσωπο πλησιάζει το Θεό με το δικό του τρόπο: ορισμένοι με βεβαιότητα, άλλοι με άρνηση και μερικοί με αμφιβολία”.

.....

Άρθρο του Paulo Coelho

Είσαι πλούσιος ή φτωχός;

Στα χρόνια τα παλιά, κάποιος βασιλιάς αποφάσισε να στείλει το παιδί του να περάσει μια νύχτα με μια πολύ φτωχή οικογένεια.

Σκοπός αυτής του της κίνησης ήταν να αφήσει το νεαρό πριγκιπόπουλο να δει με τα ίδια του τα μάτια τον τρόπο διαβίωσης ενός μέρους των μελλοντικών υπηκόων του, που όχι μόνο δεν είχαν χρήματα να ξοδέψουν μα δυσκολεύονταν να αντιμετωπίσουν ακόμα και αυτή την απλή καθημερινότητα τους.

Ο βασιλιάς έντυσε σαν απλό χωρικό το παιδί και το συμβούλεψε να μην αποκαλύψει την ταυτότητα του, για να μην νοιώθουν άβολα οι οικοδεσπότες του.

Το βοήθησε να ανέβει σε μια παλιά άμαξα και πρόσταξε τον οδηγό να το μεταφέρει στην οικογένεια που είχε επιλέξει.

Την επόμενη ημέρα , ο βασιλιάς υποδέχτηκε το νεαρό πρίγκιπα και του ζήτησε να του περιγράψει την εμπειρία του. Το παιδί αφού τον κοίταξε για λίγη ώρα αμίλητο , αποκρίθηκε:

«Ήταν μια πολύ καλή εμπειρία πατέρα.»

«Έμαθα πως έχουμε πανέμορφα κάτασπρα άλογα, που όπως λες πολλοί θα ζήλευαν, ενώ αυτοί έχουν σκυλιά και κότες και χήνες.

Έχουμε ένα μεγάλο πλουμιστό σιντριβάνι και αυτοί έχουν το ποτάμι.

Διαθέτουμε μια πελώρια ξεσκέπαστη βεράντα, αλλά αυτοί έχουν τον ουρανό με τα αστέρια και το φεγγάρι.

Έχουμε ένα τεράστιο κήπο γεμάτο λουλούδια , μα αυτοί έχουν το δάσος.»

Και ενώ ο βασιλιάς άκουγε αποσβολωμένος τα όσα έλεγε με στόμφο ο γιός του, το παιδί πρόσθεσε :

«Σε ευχαριστώ πατέρα που μου έδειξες πόσο φτωχοί είμαστε !»

Ο βασιλιάς που μια ημέρα πριν έτριβε τα χέρια του με ικανοποίηση, διαβλέποντας πως το πριγκιπόπουλο μόλις αντίκριζε την φτώχεια των απλών ανθρώπων θα αντιλαμβανόταν άμεσα τη διαφορά και θα κατανούσε επιτέλους την επιμονή του στον πλούτο, καθόταν τώρα σαστισμένος και αμίλητος...

Όταν μετράμε τι είμαστε, το αποτέλεσμα είναι η ίδια η αντίληψη μας για τη ζωή.

Σκέψου για λίγο και αποφάσισε αν είσαι πλούσιος η φτωχός...

.....

*Πηγή: <http://lovepeaceangelhappiness.blogspot.gr>